

Metodika k overeniu podniku v ťažkostiach

1. ÚVODNÁ ČASŤ

Cieľom metodiky posudzovania podniku v ťažkostiach uvedenej v tomto dokumente je poskytnúť informácie o tom, kedy sú, resp. nie sú, jednotlivé subjekty považované za podnik v ťažkostiach.

Pojem subjekt na účely tejto metodiky zahŕňa:

- a) prijímateľa,
- b) partnera alebo nového partnera, ak sa niektoré ustanovenie týka iba prijímateľa alebo iba partnera, resp. nového partnera, je na jeho označenie použitý príslušný pojem vo význame podľa bodu 1.1 tejto metodiky,
- c) žiadateľa v procesnom štádiu pred uzavretím zmluvy podľa § 22 zák. č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o príspevkoch z fondov EÚ“),
- d) užívateľa,
- e) príjemcu štátnej pomoci nespádajúceho pod predchádzajúce písmená.

1.1 VYBRANÉ POJMY

- **prijímateľ** - subjekt podľa § 3 písm. s) zákona o príspevkoch z fondov EÚ. Do momentu nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, teda do momentu poskytnutia pomoci, sa prijímateľ označuje ako žiadateľ,
- **Príjemca štátnej pomoci** - subjekt podľa § 5 ods. 2 zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o štátnej pomoci“),
- **partner** - subjekt podľa § 3 písm. t) zákona o príspevkoch z fondov EÚ. Partnerom nie je osoba, ktorá má vo vzťahu k prijímateľovi postavenie dodávateľa alebo subdodávateľa,
- **nový partner** - subjekt, ktorý spĺňa definíciu partnera a vo vzťahu k projektu predstavuje doplnenie nového partnera alebo nahradenie existujúceho partnera, pričom tento nový partner nebol zahrnutý do realizácie projektu v čase prípravy a predloženia žiadosti o NFP. Nový partner sa stáva partnerom nadobudnutím účinnosti dodatku k zmluve o poskytnutí NFP po predchádzajúcom schválení žiadosti o zmenu zmluvy o poskytnutí NFP, predmetom ktorej je nový partner. Doplnenie nového partnera ani nahradenie existujúceho partnera nebude mať za následok zvýšenie objemu schválených prostriedkov na projekt,
- **žiadateľ** – subjekt podľa § 3 písm. v) zákona o príspevkoch z fondov EÚ,
- **užívateľ** – subjekt podľa § 3 písm. u) zákona o príspevkoch z fondov EÚ,
- **poskytovateľ/vykonávateľ** – orgán podľa § 3 písm. w) zákona o príspevkoch z fondov EÚ a/alebo podľa § 5 ods. 1 alebo podľa § 7 ods. 3 zákona o štátnej pomoci.
- **hospodárska činnosť** - skutočnosť, či podnik dosahuje alebo nedosahuje zisk (berúc do úvahy subjekty, ktoré nevznikli primárne za účelom dosahovania zisku) je pre účely posúdenia

naplňania, resp. nenapĺňania definície podniku v ťažkostiach, irelevantná. **Jediným dôležitým kritériom je, či podnik vykonáva hospodársku činnosť¹.**

Použitie jednotného čísla zahŕňa aj množné číslo a naopak. Odkazom na právny predpis sa redukuje text tejto metodiky z dôvodu prevencie nadbytočnosti.

2. DEFINÍCIA PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Na účely tejto metodiky je použitá definícia podniku v ťažkostiach podľa čl. 2 ods. 18 nariadenia (EÚ) č. 651/2014, podľa ktorej podnik v ťažkostiach je podnik, v súvislosti s ktorým sa vyskytne aspoň jedna z týchto okolností (v ďalšom texte sa na jednotlivé body tohto zoznamu odkazuje ako na kritériá A – E, prípadne aj E.I a/alebo E.II, alebo spolu ako na kritériá):

- A. V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP, ktorý spĺňa podmienku uvedenú v článku 21 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 651/2014 a požiadavku rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť s ručením obmedzeným“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe I k smernici (EÚ) č. 2013/34/EÚ², a „základné imanie“ zahŕňa, ak je to vhodné, akékoľvek emisné ážio.
- B. V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP, ktorý spĺňa podmienku z článku 21 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 651/2014 a požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe II k smernici (EÚ) č. 2013/34/EÚ.

¹ Bod 10, 2.1. Oznámenia Komisie o pojme Štátna pomoc uvedenom v Článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01).

² SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS.

- C. Keď je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania alebo spĺňa kritériá domácich právnych predpisov na to, aby sa stal predmetom kolektívneho konkurzného konania na žiadosť svojich veriteľov.
- D. Keď podnik dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.
- E. V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:
 - I. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a
 - II. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.

3. POSUDZOVANIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Podnik v ťažkostiach sa posudzuje podľa jednotlivých kritérií uvedených v kapitole 2 tejto metodiky. Subjekt, ktorý je **podnikom³**, **sa považuje za podnik v ťažkostiach, ak je ako podnik v ťažkostiach vyhodnotený aspoň v jednom z tých kritérií, ktoré sa na neho vzťahujú.**

Kritériá A, B a E sa posudzujú za príslušné referenčné obdobie.

Pri určovaní referenčného obdobia sa:

- v prípade subjektov, ktoré sú účtovnou jednotkou⁴, používajú účtovné obdobia⁵ a
- v prípade subjektov, ktoré nie sú účtovnou jednotkou, používajú zdaňovacie obdobia⁶.

Referenčné obdobie je :

- a) posledné účtovné obdobie predchádzajúce rozhodnému momentu, za ktoré disponuje subjekt schválenou účtovnou závierkou (ďalej aj „bežné referenčné obdobie“) a účtovné obdobie predchádzajúce bežnému referenčnému obdobiu (ďalej aj „predchádzajúce referenčné obdobie“), ak ide o subjekt, ktorý je účtovnou jednotkou, alebo
- b) posledné zdaňovacie obdobie predchádzajúce rozhodnému momentu, za ktoré subjekt predložil daňovému úradu daňové priznanie (ďalej aj „bežné referenčné obdobie“)

³ Podnikom je subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právne postavenie a spôsob jeho financovania. Označenie konkrétneho subjektu za podnik teda plne závisí od povahy jeho činnosti. Viaceré oddelené právne subjekty, ktoré majú kontrolné podiely a iné funkčné, hospodárske a organizačné prepojenie, možno na účely uplatnenia tejto schémy pokladať za subjekty tvoriace jednu hospodársku jednotku. Táto hospodárska jednotka sa potom pokladá za relevantný podnik.

⁴ Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o účtovníctve“)

⁵ Podľa § 3 zákona o účtovníctve.

⁶ Podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

a zdaňovacie obdobie predchádzajúce bežnému referenčnému obdobiu (ďalej aj „predchádzajúce referenčné obdobie“), ak ide o subjekt, ktorý nie je účtovnou jednotkou.

Rozhodný moment sa určuje v závislosti od procesnej fázy, v ktorej sa overenie vykonáva (bližšie k mechanizmu overenia pozri kapitolu 6).

Rozhodným momentom pre overenie ku dňu poskytnutia pomoci je:

- deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „*zmluva o poskytnutí NFP*“),
- deň nadobudnutia účinnosti dodatku k zmluve o poskytnutí NFP vo vzťahu k novému partnerovi,
- deň nadobudnutia účinnosti zmluvy alebo vzniku iného obdobného právneho vzťahu podľa § 3 písm. u) zákona o príspevkoch z fondov EÚ vo vzťahu k užívateľovi,
- ak nemožno uplatniť ani jeden z momentov podľa predchádzajúcich bodov, rozhodným momentom je deň poskytnutia pomoci podľa zákona o štátnej pomoci⁷.

Rozhodným momentom na účely čestného vyhlásenia podľa kapitoly 6.2 je:

- deň poskytnutia súčinnosti podľa § 22 ods. 3 zákona o príspevkoch z fondov EÚ,
- deň predloženia žiadosti o zmenu podľa zmluvy o poskytnutí NFP vo vzťahu k novému partnerovi,
- vo vzťahu k užívateľovi deň, ktorý vyplýva z príslušnej výzvy alebo z riadiacej dokumentácie k nastaveniu implementačnej štruktúry zahŕňajúcej užívateľa, pričom tento deň musí predchádzať uzavretiu zmluvy alebo založeniu iného obdobného právneho vzťahu podľa § 3 písm. u) zákona o príspevkoch z fondov EÚ,
- ak nemožno uplatniť ani jeden z momentov podľa predchádzajúcich bodov, rozhodný moment poskytovateľ/vykonávateľ určí v súlade s postupmi uvedenými v časti 6 tejto metodiky a prílohou č. 7 vzoru audit trailu tak, aby boli rešpektované špecifiká príslušnej výzvy alebo organizácie dotknutých procesov, prípadne čestné vyhlásenie sa nebude vôbec aplikovať, ak je subjekt výlučne v postavení príjemcu štátnej pomoci (napr. pri nepriamej pomoci).

Schválenou účtovnou závierkou je pre účely tejto metodiky:

- v prípade subjektu, ktorý má povinnosť schvaľovať účtovnú závierku, riadna alebo mimoriadna⁸ účtovná závierka, ktorá bola najneskôr k rozhodnému momentu schválená príslušným orgánom subjektu a uložená v registri účtovných závierok. Ak je takýchto účtovných závierok za účtovné obdobie viac, za schválenú účtovnú závierku na účely tejto metodiky sa považuje tá, ktorá bola zo všetkých uložených účtovných závierok subjektu schválená ako prvá. Ak nie je možné určiť, ktorá bola schválená ako prvá, bude subjekt vyzvaný

⁷ Podľa § 5 ods. 1 zákona o štátnej pomoci.

⁸ Mimoriadna účtovná závierka je akceptovaná iba v prípadoch uzavretia účtovných kníh podľa §16, ods. 4, písm. c) a e) zákona o účtovníctve.

na vysvetlenie. Ak subjekt ešte nemá žiadnu účtovnú závierku schválenú príslušným orgánom subjektu a neuplynula ešte zákonná lehota na schválenie žiadnej účtovnej závierky, postupuje sa pri ňom, ako v prípade subjektu, ktorý nemá povinnosť schvaľovať účtovnú závierku,

- v prípade subjektu, ktorý nemá povinnosť schvaľovať účtovnú závierku, riadna alebo mimoriadna⁸ účtovná závierka, ktorá bola najneskôr k rozhodnému momentu uložená v registri účtovných závierok. Ak je takýchto účtovných závierok za účtovné obdobie viac, za schválenú účtovnú závierku na účely tejto metodiky sa považuje tá, ktorá bola zostavená prvá. Ak nie je možné určiť, ktorá bola zostavená prvá, bude subjekt vyzvaný na vysvetlenie.

Ak subjekt, ktorý nie je účtovnou jednotkou, predložil za referenčné obdobie daňovému úradu opravné daňové priznanie a/alebo dodatočné daňové priznanie, vychádza sa pri hodnotení podniku v ťažkostiach z posledného dodatočného daňového priznania, a ak také neexistuje, potom sa vychádza z posledného opravného daňového priznania.

Zdroj informácií pre posúdenie podmienok podniku ťažkostiach je závislý od vymedzenia v zmysle čl. 2 ods. 18 nariadenia (EÚ) č. 651/2014 a od spôsobu účtovania podniku⁹, najmä:

- účtovná závierka a v nej obsiahnuté príslušné výkazy,
- daňová evidencia,
- ďalšie doplňujúce informácie od subjektu.

KRITÉRIUM A

Kritérium A sa uplatňuje najmä na:

- spoločnosť s ručením obmedzeným,
- akciovú spoločnosť/európsku spoločnosť,
- jednoduchú spoločnosť na akcie,
- štátny podnik,
- družstvo.

Kritérium A sa interpretuje tak, že ak hodnota vlastného imania (obsahujúca napočítané všetky pozitívne aj negatívne položky, ktoré sa do výpočtu vlastného imania započítavajú) bude nižšia než polovica hodnoty základného imania (upraveného o prípadné emisné ážio), došlo hospodárením podniku k takým akumulovaným stratám, ktoré spôsobili, že došlo k strate, resp. prekryvu ½ základného imania podniku.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

$$Vlastné imanie < \frac{Základné imanie + emisné ážio}{2}$$

⁹ V systéme podvojného účtovníctva je zdrojom informácií predovšetkým súvaha a výkaz ziskov a strát.

Toto kritérium sa posudzuje len za bežné referenčné obdobie.

KRITÉRIUM B

Kritérium B sa vzťahuje na také právne formy, ktoré povinne netvorí základné imanie a v ktorých niektorý člen/spoločník plne ručí za záväzky podniku. Jedná sa najmä o tieto právne formy:

- verejná obchodná spoločnosť
- komanditná spoločnosť,
- fyzickú osobu – podnikateľa.

Kritérium B sa interpretuje tak, že ak akumulovaná strata je väčšia ako polovica hodnoty modifikovaného vlastného imania, došlo hospodárením podniku k zániku viac ako polovice jeho vlastného imania.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

$$\text{Akumulovaná strata} > \frac{\text{Modifikované vlastné imanie}}{2}$$

Akumulovaná strata je absolútna hodnota záporného výsledku súčtu výsledku hospodárenia za účtovné obdobie a výsledku hospodárenia minulých rokov.

Modifikované vlastné imanie je súčet vlastného imania a akumulovanej straty.

Ak súčet výsledku hospodárenia v bežnom účtovnom období a výsledku hospodárenia minulých rokov nie je záporné číslo, podnik sa podľa tohto kritéria nepovažuje za podnik v ťažkostiach.

Toto kritérium sa posudzuje len za bežné referenčné obdobie.

KRITÉRIUM C

Kritérium C sa uplatňuje na všetky podniky, na ktoré sa vzťahuje zákon o konkurze¹⁰ alebo zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy¹¹.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- je na majetok resp. na samotný podnik:
 - začaté konkurzné konanie¹³, alebo

¹⁰ Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹¹ Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- vyhlásený konkurz¹³, alebo
- zastavené konkurzné konanie pre nedostatok majetku¹³, alebo
- zrušený konkurz pre nedostatok majetku¹³, alebo
- je obec, mesto alebo samosprávny kraj v nútenej správe¹⁴, alebo
- je zriaďovateľ príspevkovej alebo rozpočtovej organizácie v nútenej správe¹⁴.

Ak existujú dôkazy o tom, že je podnik platobne neschopný¹³ alebo predĺžený¹³, posudzuje sa podľa tohto kritéria. Poskytovateľ/vykonávateľ je oprávnený dožiadať subjekt o príslušné doklady, dôkazy alebo prehlásenie, ak má pochybnosť o tom, že podnik môže byť platobne neschopný alebo predĺžený. Obdobne sa postupuje v prípade, ak je alebo sa javí byť splnená niektorá z požiadaviek oprávňujúca zavedenie nútenej správy.¹⁴

Podnik nesmie byť predmetom kolektívneho konkurzného konania ani nesmie spĺňať kritériá právnych predpisov na to, aby sa stal predmetom kolektívneho konkurzného konania na žiadosť svojich veriteľov.

Toto kritérium sa neviaže na žiadne referenčné obdobie.

KRITÉRIUM D¹²

Kritérium D sa uplatňuje na všetky podniky, ak z tejto metodiky výslovne nevyplýva, že určitý podnik je z uplatnenia tohto kritéria vyňatý (pozri napr. kapitolu 4 tejto metodiky).

Kritérium D posudzuje, či podnik dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu. Pomocou podľa predchádzajúcej vety sa rozumie pomoc, ktorú podnik dostal podľa Usmernenia o pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo
- dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.

Toto kritérium sa neviaže na žiadne referenčné obdobie.

KRITÉRIUM E

Kritérium E sa uplatňuje na veľké podniky.

Kritérium E sa posudzuje za bežné referenčné obdobie a predchádzajúce referenčné obdobie.

¹² Neaplikuje sa na rozpočtové a príspevkové organizácie.

Kritérium E sa ďalej člení na kritériá E.I a E.II. Tieto kritéria musia byť splnené kumulatívne, a to za obe referenčné obdobia.

Kritérium E.I nazývame miera zadlženosti podniku (MZ) a posudzuje účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu, ktorý sa určí nasledovne:

$$MZ = \frac{\text{Celkové záväzky podniku}}{\text{Vlastné imanie}}$$

Ide o ukazovateľ podniku na posúdenie miery zadlženosti podniku, ktorá sa počíta ako podiel celkových záväzkov podniku k hodnote vlastného imania podniku.

Celkové záväzky podniku na tieto účely zahŕňajú všetky dlhodobé ako aj krátkodobé záväzky, a to vrátane záväzkov z obchodného styku ako aj hodnotu bankových úverov a finančných výpomocí, ktoré podnik prijal. Pri subjektoch, ktorými sú štátne rozpočtové a štátne príspevkové organizácie, mestá, obce, vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie, je pred započítaním záväzkov vyplývajúcich z transferov zo štátneho rozpočtu¹³ možné zohľadniť ich povahu z hľadiska ich vplyvu na hospodársku situáciu takéhoto subjektu.

Kritérium E.II nazývame úrokové krytie počítané z EBITDA (ÚK) a posudzuje pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu. EBITDA je hospodársky výsledok podniku za účtovné obdobie pred zdanením navýšený o nákladové úroky, odpisy a opravné položky. ÚK sa určí nasledovne:

$$\text{ÚK} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{nákladové úroky}}$$

Podnik sa podľa kritéria E považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- MZ je v oboch referenčných obdobiach väčší ako 7,5, alebo MZ je v oboch referenčných obdobiach menší ako 0, alebo MZ je v niektorom referenčnom období väčší ako 7,5 a v druhom referenčnom období menší ako 0. MZ sa považuje za väčší ako 7,5 aj v prípade, že ho nie je možné vypočítať z dôvodu, že vlastné imanie je rovné nule a
- ÚK je v oboch referenčných obdobiach menší ako 1.

¹³ Ide o položku súvahy "zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy", v rámci ktorej sa prejavujú aj bežné aj kapitálové transfery zo štátneho rozpočtu pre vymenované subjekty, ktoré tieto prijali na plnenie úloh štátu pri prenesenom výkone štátnej správy (vychádzajúc z usmernení MF SR v oblasti účtovníctva poskytnutých a prijatých prostriedkov štátneho rozpočtu podliehajúcich zúčtovaniu) a ktoré by v prostredí obchodných spoločností v zásade zodpovedali vlastným zdrojom financovania spoločnosti účtovaným na kapitálových fondoch, ktoré môžu byť tiež vratné.

Podnik sa podľa kritéria E nepovažuje za podnik v ťažkostiach, ak je hodnota nákladových úrokov v niektorom referenčnom období rovná nule. Dôvodom je, že v takomto prípade nemôžu byť splnené obe podkritériá v oboch referenčných obdobiach, pretože ukazovateľ ÚK nie je možné vypočítať (delenie nulou).

VYMEDZENIE VSTUPNÝCH ÚDAJOV

Tabuľka 1 Vstupné údaje pre jednotlivé výpočty

Vzor tlačív	Účtovná závierka podnikateľov v podvojnóm účtovníctve UZPODv14_1	Účtovná závierka mikro jednotky UZMUJv14_1	Účtovná závierka v jednoduchom účtovníctve UZFov14_1	Súvaha Úč ROPO SFOV 1 – 01 Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01	Účtovná závierka neziskovej jednotky v sústave podvojného účtovníctva UZNUJ_1	Účtovná závierka neziskovej jednotky v sústave jednoduchého účtovníctva UZNO_1	Daňová evidencia Daňové priznanie FO, typ B, IV oddiel
Celkové záväzky podniku	S_101	S_34	MaZ_20	S_126	S_074	MaZ_16	T1a_St2_R5
Vlastné imanie	S_80	S_25	MaZ_21	S_116	S_061	MaZ_17	T1a_St2_R1 + T1a_St2_R2 + T1a_St2_R3 + T1a_St2_R4 - T1a_St2_R5
Emisné ážio	S_85	doplňujúci údaj	-----	-----	-----	-----	-----
Základné imanie	S_81	S_26	-----	-----	-----	-----	-----
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	S_100	S_33	PaV_12				T1_St1_R10 + T1_St1_R13 - T1_St2_R10 - T1_St2_R13
Výsledok hospodárenia minulých rokov	S_97	S_32	-----				
Akumulovaná strata	S_100 + S_97	S_33 + S_32	PaV_12				Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie

Modifikované vlastné imanie	vlastné imanie + akumulovaná strata	vlastné imanie + akumulovaná strata	vlastné imanie + akumulovaná strata				vlastné imanie + akumulovaná strata
Odpisy	VZaS_21	VZaS_14	doplňujúci údaj	VZaS_030	VZaS_25	doplňujúci údaj	doplňujúci údaj
EBITDA	VZaS_56 + VZaS_49 + VZaS_21	VZaS_35 + VZaS_31 + VZaS_14	PaV_12 + NÚ + odpisy	VZaS_135 + VZaS_042 + VZaS_030	VZaS_75 + VZaS_19 + VZaS_25	PaV_26 + NÚ + odpisy	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie + NÚ + odpisy
Nákladové úroky	VZaS_49	VZaS_31	doplňujúci údaj	VZaS_042	VZaS_19	doplňujúci údaj	doplňujúci údaj

Vysvetlivky k tabuľke 1

Označenie v jednotlivých bunkách tabuľky zložené z písmena/písmen, podčiarkovania a čísla označuje výkaz a číslo riadka, pričom:

Účtovné výkazy:

- S - predstavuje výkaz účtovnej závierky „Súvaha“
- VZaS - predstavuje výkaz účtovnej závierky „Výkaz ziskov a strát“
- MaZ - predstavuje výkaz účtovnej závierky „Výkaz o majetku a záväzkoch“,
- PaV - predstavuje výkaz účtovnej závierky „Výkaz o príjmoch a výdavkoch“,
Číslo za písmenom predstavuje príslušný riadok výkazu obsahujúci údaje na posúdenie.
- NÚ - nákladový úrok
Číslo za písmenom predstavuje príslušný riadok výkazu obsahujúci údaje na posúdenie.

Daňový výkaz - VI. oddielu daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby – typ B

- T1 - predstavuje tabuľku T1 daňového výkazu
- T1a - predstavuje tabuľka T1a daňového výkazu
- St- predstavuje stĺpec v príslušnej tabuľke
Číslo za písmenom predstavuje poradie stĺpca v tabuľke
- R- predstavuje riadok v príslušnom stĺpci
Číslo za písmenom predstavuje poradie riadku obsahujúceho údaje na posúdenie

Doplňujúci údaj – predstavuje údaj z účtovnej evidencie, ktorý sa nenachádza vo výkazoch účtovnej závierky

Uvedené parametre sa dosadzujú do vzorcov a vyhodnocujú podľa interpretácie uvedenej v kapitole 3.

Označenie zdroja údajov z účtovných závierok v tabuľke 2 zodpovedá aktuálne platnému značeniu riadkov účtovných závierok, ktoré sa používajú pre účtovné obdobie začaté od 1. 1. 2015. Ak subjekt používa tlačivá účtovnej závierky podľa iného vzoru, použije tie riadky takéhoto iného vzoru alebo doplňujúcej evidencie, ktoré svojím obsahom zodpovedajú riadkom identifikovaným v tabuľke 2. Označenia zdroja údajov z daňovej evidencie zodpovedajú aktuálne platnému značeniu daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby – typ B pre rok 2023.

Označenie zdrojov údajov v tabuľke 1 predpokladá, že subjekt korektne vyplnil všetky relevantné riadky účtovnej závierky alebo daňového priznania. V prípade, že to tak nie je, môže poskytovateľ/vykonávateľ využiť aj iné riadky účtovnej závierky alebo daňového priznania, ak sa takýmto spôsobom dá identifikovať korektný vstupný údaj do výpočtu jednotlivých kritérií (ide najmä o prípady, kedy nie sú vyplnené identifikované súčtové riadky, ale sú vyplnené riadky, ktoré vstupujú do výpočtu príslušného súčtu).

V prípade, ak niektoré účtovné závierky obsahujú delenie údajov podľa príslušnosti k zdaňovanej

a nezdaňovanej činnosti, na účely posúdenia znakov podniku v ťažkostiach sa použije súčet hodnôt za zdaňovanú a nezdaňovanú činnosť.

4. VÝNIMKY Z APLIKÁCIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Pri posudzovaní naplnenia podmienok podniku v ťažkostiach sa berie do úvahy aj informácia o veľkosti podniku a doby existencie MSP¹⁴ k rozhodnému momentu ku dňu poskytnutia pomoci podľa kapitoly 3 tejto metodiky (resp. k rozhodnému momentu na účely čestného vyhlásenia, keď sa vykonáva prvá fáza overovania).

Veľkostná kategória podniku

Ak sa subjekt klasifikoval ako MSP¹⁵, neaplikuje sa na tento prípad kritérium E.

Doba existencie MSP

V prípade, že je subjekt MSP, ktorý existuje k rozhodnému momentu kratšie ako 3 roky, tento subjekt sa neposudzuje podľa kritérií A, B a E. Doba existencie MSP sa pritom posudzuje na úrovni celého podniku, t. j. nie je rozhodujúca doba existencie dotknutého subjektu ako právneho subjektu, ale doba existencie podniku, ktorého súčasťou je dotknutý subjekt, pričom táto sa určí ako doba existencie najdlhšie existujúceho právneho subjektu, ktorý je súčasťou skúmaného podniku. V prípade, že podnik k rozhodnému momentu existuje aspoň 3 roky, ale právny subjekt, ktorý je predmetom overovania, existuje k rozhodnému momentu menej ako 3 roky a ešte neschvaľoval účtovnú závierku a neukladal ju v registri účtovných závierok, resp. ak nie je účtovnou jednotkou, ešte nepodával daňové priznanie neposudzuje sa tento subjekt podľa kritérií A, B a E (to neplatí pre podnik na úrovni hospodárskej jednotky).

Paušálne výdavky (v zmysle daňových predpisov)

V prípade podnikov, ktoré uplatňujú paušálne výdavky je nerelevantné posudzovanie kritérií A, B a E, keďže z vecnej podstaty týchto kritérií vyplýva, že sa na takýto typ podniku nevzťahujú alebo nemôže dôjsť k situácii, kedy by takýto podnik bol považovaný za podnik v ťažkostiach podľa týchto kritérií. Kľúčovým predpokladom pritom je, že takýto podnik nevedie evidenciu nákladov, ale jeho náklady sa určujú percentom z príjmov, t. j. takýto podnik nemôže dosiahnuť stratu. Takýto podnik tiež nevytvára základné imanie a nie je tiež možné určiť hodnotu „pasív“ takéhoto podniku, ktorá by sa dala klasifikovať ako základné imanie.

¹⁴ vznik podniku:

- dňom, ku ktorému bola spoločnosť zapísaná do obchodného registra (platí pri právnickej osobe),
- dňom ohlásenia živnosti alebo dňom doručenia koncesnej listiny (platí pri fyzickej osobe).

¹⁵ V súlade s prílohou I nariadenia (EÚ) č. 651/2014

Ďalšie výnimky z aplikácie

Pre právne formy obec, mesto a VÚC je postačujúce zhodnotenie, či je/nie je takýto podnik v nútenej správe, keďže podmienky zavedenia nútenej správy sú prísnejšie než je spôsob výpočtu ukazovateľov podniku v ťažkostiach podľa údajov účtovnej závierky.

Pre právne formy obec, mesto, VÚC, príspevková organizácia, rozpočtová organizácia platí, že takéto subjekty v podmienkach SR nie sú spôsobilé na to, aby im bola poskytnutá pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu. Preto je aj vyhodnotenie takejto podmienky v uvedených prípadoch právnej formy irelevantné.

Pre právne formy obec, mesto, VÚC, príspevková organizácia, rozpočtová organizácia sa takisto neposudzuje podmienka podniku v ťažkostiach na skupine podnikov, keďže sa v praxi neočakáva, že táto právna forma bude pôsobiť na voľnom trhu v kooperácii s ostatnými materskými, alebo dcérskymi spoločnosťami, ktoré majú spoločný zdroj kontroly a ktoré konajú na trhu vzájomne organizovane.

5. HODNOTENIE HOSPODÁRSKEJ JEDNOTKY

Ak je subjekt súčasťou hospodárskej jednotky, aplikuje sa hodnotenie znakov podniku v ťažkostiach aj na túto hospodársku jednotku podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich kapitolách.

5.1 HOSPODÁRSKA JEDNOTKA

Hospodárskou jednotkou sú viaceré oddelené právne subjekty, ktoré majú kontrolné podiely a iné funkčné, hospodárske a organizačné prepojenia medzi sebou navzájom, čím vytvárajú jednu hospodársku jednotku, ktorá koná spoločne organizovane na trhu. Hospodárska jednotka má spoločný zdroj kontroly¹⁶.

Ide o skupinu podnikov (členov skupiny) medzi ktorými existujú majetkové, finančné, právne, alebo iné vzťahy (väzby), ktoré umožňujú jednému zdroju dominantným spôsobom ovplyvňovať všetky podniky v takejto skupine.

Hospodárska jednotka sa zostavuje prostredníctvom vzťahov medzi právnickými osobami, ale aj prostredníctvom vzťahov fyzickej osoby, alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne (prepojenie podnikov cez fyzické osoby).

¹⁶ Pozri často kladené otázky k Nariadeniu Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 a 108 zmluvy, otázka č. 5 zverejnené na: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf, pracovná verzia slovenského prekladu: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/12/FAQ-GBER-1-cast1.pdf>

Pri určovaní hospodárskej jednotky nie je relevantné miesto výkonu činností, resp. sídlo jednotlivých podnikov tvoriacich hospodársku jednotku, t. j. do skupiny sa zaraďujú aj podniky mimo územia SR.

Keďže pre určenie skupiny podnikov je podstatný „spoločný zdroj kontroly“, nemali by sa sem zahŕňať také podniky, ktoré síce majú vzťah ku skupine (alebo naopak skupina má vzťah k podniku), avšak miera týchto vzťahov (napr. podiel na majetku alebo iné práva) neumožňuje skupine ovládať takýto podnik, alebo naopak. V bežnej praxi ide predovšetkým o vzťah dcérskej a materskej spoločnosti.

Vo všeobecnosti je pri vzniku pochybností, či konkrétny vzťah medzi jednotlivými členmi skupiny, vrátane zohľadnenia pôsobenia fyzických osôb, zakladá hospodársku jednotku alebo nie, rozhodujúca rozhodovacia prax Súdneho dvora EÚ a v jej súvislosti aj rozhodovacia prax Európskej komisie.

5.2 HODNOTENIE HOSPODÁRSKEJ JEDNOTKY

Konsolidované údaje

Pri hodnotení znakov podniku v ťažkostiach na hospodárskej jednotke sa vychádza zo spoločných finančných (ekonomických) údajov hospodárskej jednotky ako celku, t. j. hodnotenie znakov sa vykonáva na základe konsolidovaných účtovných údajov.

Konsolidované údaje pritom nemusia v tomto kontexte predstavovať len údaje, ktoré sa konsolidujú za hospodársku jednotku podľa platnej legislatívy, ale aj konsolidáciu údajov za hospodársku jednotku „širšiu“, čo môže v praxi predstavovať skupinu právnych subjektov presahujúcu právne subjekty, ktoré sa v zmysle účtovných pravidiel konsolidujú v skupine.

Pokiaľ je hospodárska jednotka totožná so skupinou právnych subjektov, ktorá sa v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve konsoliduje, posúdia sa znaky podniku v ťažkostiach na úrovni skupiny na základe údajov konsolidovanej účtovnej závierky.

Pokiaľ nie je hospodárska jednotka totožná so skupinou právnych subjektov, ktorá sa v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve konsoliduje, posúdia sa znaky podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky na základe osobitnej tzv. ad hoc konsolidácie údajov konsolidovaných a/alebo individuálnych účtovných závierok právnych subjektov tvoriacich hospodársku jednotku.

Subjekt, ktorý je materskou účtovnou jednotkou, ktorá nemá povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku podľa platnej legislatívy, alebo je členom konsolidovaného celku, ktorého materská účtovná jednotka nemá povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku podľa platnej legislatívy, je povinný zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku alebo zabezpečiť jej zostavenie materskou účtovnou jednotkou pre účely posúdenia kritérií podľa tejto metodiky.

Subjekt, ktorý je súčasťou hospodárskej jednotky, ktorá nepredstavuje konsolidovaný celok, alebo je širšia ako konsolidovaný celok, a nie je možné zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, je povinný zostaviť spoľahlivé agregované finančné údaje za hospodársku jednotku, z ktorých bude možné posúdiť

splnenie kritérií podniku v ťažkostiach. Takéto agregované finančné údaje sa potom považujú za konsolidované údaje podľa tejto metodiky.

Konsolidovaná účtovná závierka sa zostavuje podľa metód a zásad ustanovených v nariadení Komisie (ES) č. 1126/2008 z 3. novembra 2008, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy (Ú. v. EÚ L 320, 29. 11. 2008) v platnom znení alebo podľa obdobných pravidiel platných pre materskú účtovnú jednotku podľa príslušných právnych predpisov.

Pokiaľ z objektívnych dôvodov nevie subjekt získať údaje pre vykonanie ad hoc konsolidácie alebo agregácie finančných údajov (napr. z dôvodu, že niektorý z členov hospodárskej jednotky takéto údaje odmieta poskytnúť, alebo sú údaje nepoužiteľné – napr. z dôvodu odlišného spôsobu vedenia účtovníctva v tretích krajinách a pod.) subjekt posúdi znaky podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky s určitou mierou neistoty. V tomto prípade je posúdenie znakov podniku v ťažkostiach vykonané v dobrej viere subjektu a vyhlásenie subjektu o hospodárskej jednotke sa považuje za vyhlásenie v dobrej viere.

Subjekt nesmie vyhlásením uviesť poskytovateľa do omylu. Vyhlásenie, že hospodárska jednotka nie je v ťažkostiach môže subjekt poskytnúť aj v prípade chýbajúcich údajov niektorých členov skupiny avšak len v prípade, ak aj bez týchto údajov možno odôvodnene predpokladať, že hospodárska jednotka nie je v ťažkostiach.

Subjekt sa považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- ako právny subjekt, je na základe svojich individuálnych údajov podnikom v ťažkostiach a/alebo
- hospodárska jednotka, ktorej je členom, je na základe konsolidovaných údajov podnikom v ťažkostiach.

Ak nie je splnená žiadna z podmienok uvedených v predchádzajúcom odseku, subjekt sa nepovažuje za podnik v ťažkostiach, a to ani v prípade, že niektoré iné právne subjekty, ktoré sú členom rovnakej hospodárskej jednotky ako dotknutý subjekt, sú na základe svojich individuálnych údajov podnikom v ťažkostiach.